

פרשת ויצא

ונתן לי לחם לאכל ובגד ללבוש (כח, כ)

להסתפק במה שחננו השי"ת ולשמח בחלקו !

וכתב החובת הלבבות (שער הבחינה פ"ה) כי "זאת שאלת הצדיקים מאת ה'. לא ישאלו המותרות, רק הדבר ההכרחי בלבד, שאי אפשר לו לאדם שיחיה בלעדיו. ובידוע כי נטיית האדם אחר בקשת המותרות, הוא גורם לו מהומות רבות, ועל כן כל איש ירא את ה', ראוי לו שיהיה שמח בחלקו ושיסתפק במועט, ושלא יתאוה המותרות, ויטיב לבו ביראת ה'".

הגאון מוילנא זי"ע כותב(באבן שלמה - פרק ג-ד): ב' מיני גבורה נמצא בעובדי ה' ונקראים גבורים ואנשי חיל. גיבור הוא הכובש את יצרו בעת שבאה עבירה לידו' ואנשי חיל הם אבירי הלב בשלימות הבטחון להגות בתורה יומם ולילה ושלא להשגיח על בניו וב"ב הצועקים ללחם וכמ"ש שחורות כעורב שמשים עצמו אכזרי על בניו כעורב. ומה עושה לו הקב"ה? מזמין לו אדם להחזיקו כיששכר וזבולן".

כדי לעמוד במצבים אלו ולא להשבר - אומר הגאון רבי חיים פנחס שיינברג שליט"א - צריך הבן-תורה ללמוד את מדת ה"הסתפקות" להסתפק בלחם לאכול ובגד ללבוש' והרוצה יותר מזה זוהי חמדה אשר עליה אומר הגאון מוילנא (שם פ"ג-ב) "כל העבירות והחטאים באים מחמדה... והסתפקות שהוא ההיפוך' הוא היסוד של כל התורה".

דרך התורה היא ההסתפקות - אומר הגר"ח"פ - ולא שאין הקב"ה ח"ו רוצה לתת לבן-תורה' אלא זו הדרך לגדול בתורה... אי אפשר לגדול כאשר רוצים את הכל' כי אין לזה גבול וזה רחוק מהתורה. יעקב אבינו היה כל רצונו לחם לאכול ובגד ללבוש' וכאשר השיג זאת אמר "יש לי כל".

הקשה רבינו הגרא"מ שך זצ"ל: חז"ל אומרים במשנה באבות "איזהו עשיר השמח בחלקו" כיצד יתכן שיהיה אדם שמח בחלקו' הלא ידוע קביעתם של חז"ל: "יש לו מנה רוצה מאתים". אם כן' כיצד יוכל אדם להיות שמח במנה' כאשר הוא שואף למאתיים?

אלא - מבאר הרב שך - בהכרח מדובר כאן באדם שאין לו מאומה' ועליו נאמר שהוא עשיר' כאשר הוא שמח בחלקו.

אך עדיין קשה - הוסיף הרב שך - היתכן כזאת' שאדם שאין לו מאומה יהא שמח בחלקו? ועל כך השיב: "מי שאין לו מאומה' אינו מרגיש כלל את טעמו של העולם הזה' וה"עולם הזה" לא חסר לו. "שמח בחלקו" הוא' איפוא' רק מי שלא טעם את טעמו של העולם הזה"...

מקור: איש לרעהו